

**ВІЙСЬКОВИЙ ІНСТИТУТ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**Всеукраїнської науково-практичної конференції
молодих вчених, ад'юнктів, слухачів, курсантів і студентів**

**«Молодіжна військова наука
у Київському національному університеті
імені Тараса Шевченка»**

27 квітня 2023 року

**За загальною редакцією начальника Військового інституту
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
бригадного генерала Анатолія Шевченка**

Київ – 2023

УДК 355(477)37
ББК 32.26.8-68.49

Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, ад'юнктів, слухачів, курсантів і студентів «Молодіжна військова наука у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», м. Київ, 27 квітня 2023 р. Київ : Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка. К.: ВІКНУ 2023. 443 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол від 20.04.2023 № 9).

Редакційна колегія:

Шевченко А.М., бриг. генерал, **Попков Б.О.**, п-к, к.військ.н., с.н.с., **Прохоров О.А.**, п-к, к.пед.н., доц., **Пампуха І.В.**, п-к, к.т.н., доц., **Гончарук Л.М.**, п-к, к.філол.н., **Сафін О.Д.**, д.психол.н., проф., **Жарков Я.М.**, к.і.н., доц., **Позняков О.П.**, п-к, к.філол.н., доц., **Мась Н.М.**, п-к, к.психол.н., **Сизов А.І.**, п-к, к.е.н., **Коропатнік І.М.**, п-к, д.ю.н., доц., **Рижиков В.С.**, прац. ЗСУ, д.пед.н., проф., **Ленков С.В.**, прац. ЗСУ, д.т.н., проф.

Опубліковано тези доповідей молодих вчених, ад'юнктів, слухачів, курсантів і студентів Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка, інших вищих військових та вищих навчальних закладів України, вітчизняних фахівців із: Актуальних питань гуманітарного розвитку Збройних Сил України; Технічних проблем озброєння і військової техніки та технологій подвійного призначення; Актуальних проблем військового права в умовах воєнного стану; Фінансів; Інформаційно-психологічної боротьби у воєнній сфері; Актуальних проблем лінгвістичного забезпечення Збройних Сил України; Актуальних проблем геопросторової підтримки військ в умовах ведення російсько-української війни; Медіакомунікацій Міністерства оборони України і Збройних Сил України в умовах правового режиму воєнного стану.

УДК 355(477)37
ББК 32.26.8-68.49

© Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2023

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ № 1 АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГУМАНІТАРНОГО РОЗВИТКУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	15
Абдуллаєв К.Ф., Ортіков О.Р., Амонов М.Н. Модульне навчання.....	15
Атамуратов Х.Х., Курбанов Х.Х., Махмудов М.К., Гафурова М.Ю. Психологія подачі у волейболі.....	16
Безбах В.Г. Історія розвитку структур морально-психологічного забезпечення в збройних Силах України.....	17
Безносюк О.О. Психологічні особливості спортивних суддів.....	19
Безносюк О.О., Музафарова Ф.Б. Контроль емоційного стану тенісистів.....	20
Беспалько А.О., Безбах В.Г. Основи військово-соціальної роботи у Збройних Силах України.....	22
Беспалько А.О. Маскотерапія як спосіб емоційного відновлення військовослужбовців.....	24
Беліченко Л.О., Кравченко К.О. Psychocorrection of mental states of the marine corps military personnel.....	26
Бурдюг О.В. Практична складова моделі розвитку наукових працівників освітніх та наукових установ системи Міністерства оборони України.....	28
Вановська І.М. Щодо дистанційного навчання у вищих військових навчальних закладах в ведучих країнах світу.....	29
Вановська І.М. Підготовка військових фахівців з питань зв'язків з громадськістю в Канаді.....	30
Вовкотеча О.М. Ключові напрямки гуманітарної підтримки військовослужбовців ЗС України.....	31
Вовкотеча О.М. Проблеми розмінування деокупованих територій України.....	33
Гупало А.Ю., Атрохов А.В. Методика пошуку необхідної інформації в практичній діяльності наукового працівника НУ, наукових підрозділів ВВНЗ та/або ВВП(ЗВО) Міністерства оборони України.....	35
Давидченко Л.В. Молодіжна військова наука у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.....	37
Дердун І. Роль України після перемоги.....	38
Жданюк А.І. Вплив темпераменту на стиль лідерства військовослужбовців.....	38
Балабушка Є.О., Зайцев І.К. Поширення зброї масового ураження як потенційний чинник загроз безпековому середовищу.....	40
Зарічанський О.А. Наукові підходи та ракурси вивчення корупційної культури.....	42
Кожедуб О.В., Рибчинський А.О. Темперамент особистості як об'єкт психологічного дослідження.....	44
Кожедуб О.В., Чаусова Т.В. Психодіагностичний інструментарій дослідження процесу психологічної адаптації військовослужбовців до умов військової служби.....	45
Костюченко А.В. До питання субдепресивного стану.....	47
Кочергіна Т.І., Дем'янюк О.С. Індивідуалізовані форми навчання.....	48
Кравченко К.О., Мась Н.М. Аналіз категорії «психогенії» як об'єкту психологічних досліджень.....	49
Кравченко К.О., Шапкін С.Б. Емоційне вигорання військовослужбовців – учасників бойових дій як актуальна проблематика наукових міждисциплінарних досліджень.....	51
Кравченко К.С. Досвід застосування техніки складання пазлів для розкриття індивідуальних можливостей (особливостей) військовослужбовців.....	52
Кравченко К.С. Формування психолого-педагогічної готовності до педагогічної діяльності.....	53
Kubiavka M., Kubiavka L., Savran V. Management of the quality of education based on reflexive systems of natural language information processing.....	56

СЕКЦІЯ № 1

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГУМАНІТАРНОГО РОЗВИТКУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

*доц., Абдуллаєв К.Ф., Ортіков О.Р.,
Амонов М.Н. (БухДУ, Бухара, Узбекистан)*

МОДУЛЬНЕ НАВЧАННЯ

В даний час сучасним різновидом комплексної системи навчання стало так зване модульне навчання або, інакше, метод навчальних одиниць, згідно з яким навчальні матеріали складаються з окремих закінчених навчальних модулів, що мають практичну, зокрема професійну спрямованість на освоєння певних практичних дій.

Модульне навчання нині одержало досить стала вельми поширеною Англії, США, багатьох інших країнах.

Так, в Англії трирічний курс «Вищого національного диплому з дизайну» містить 17 таких одиниць-модулів, кожен із яких містить 3 – 7 пунктів. Відомості з окремих дисциплін (у традиційному розумінні) – з естетики, історії мистецтв, математики тощо. розподіляються, як би "розтягуються" по різних модулях у вигляді "вкраплень". У змісті кожної «одиниці» докладно розписані: цілі та завдання її вивчення, вимоги до знань та умінь студентів, методи навчання, загальні завдання оцінки знань та умінь студентів, а також яку частку у відсотках до загальної оцінки за «одиницю-модуль» складають ті або інші компоненти знань та умінь. Причому кожному студенту видається журнал-щоденник поточних оцінок, що повністю повторює зміст усіх одиниць-модулів з усіма вище переліченими вимогами. Як бачимо, зазначені «одиниці-модулі» і виступають, по суті, у ролі навчальних проектів. Можливо, така підготовка є ефективною для деяких професій, насамперед прикладного характеру. Але навряд чи у такій системі навчання можна підготувати професійного математика, інженера тощо, тому модульне навчання навряд чи може дати систематичну фундаментальну освіту.

Міжнародною організацією праці розроблена модульна система підготовки робітників безпосередньо на підприємствах для країн, що розвиваються, яка в цих країнах набула досить широкого поширення. Суть цієї системи полягає в тому, що в основі кожного модуля лежить конкретна технологічна операція. В модуль включаються окремі теоретичні відомості, необхідні робітнику для її виконання: елементи матеріалознавства, технічного креслення тощо, а також сукупність практичних робіт, необхідних для освоєння цієї операції. Час освоєння одного модуля - 1-2 тижні. Після цього учень може розпочинати роботу. Через якийсь час його знову відкликають на навчання – він освоює наступний модуль-операцію. І так далі.

Після освоєння всіх модулів, передбачених програмою, він отримує сертифікат професійного робітника. Ця система модульного навчання МОП досить доступна в економічному плані для бідних країн. Але недолік її той

самий – уривчасті, «клочкоподібні» теоретичні відомості не можуть скласти повноцінної систематизованої освіти.

У той самий час модульна система навчання виявилася досить перспективною та ефективною у сучасних умовах підвищення кваліфікації та професійної перепідготовки фахівців і робітників у додатковому професійному освіті, при внутрішньофірмовому навчанні персоналу, у перепідготовці безробітних та інших категорій незайнятого населення – тобто. там, де на фундаменті систематичної базової освіти людині необхідно освоїти новий об'єкт чи нові дії з будь-яким об'єктом.

*Атамуратов Х.Х., Курбанов Х.Х.,
Махмудов М.К., Гафурова М.Ю. (БухДУ, Бухара, Узбекистан)*

ПСИХОЛОГІЯ ПОДАЧІ У ВОЛЕЙБОЛІ

Волейбол, безперечно, є лідером за популярністю серед рухливих ігор. Чому? Головним чином оскільки волейбол простий у навчанні, широкодоступний і динамічний під час проведення.

До речі, подача – це дуже сильний вплив на психологічний стан команди. Адже це єдиний елемент у волейболі, який ніхто не заважає виконувати: сам підкинув, сам розбігся, сам ударив – гравці суперника не плутаються під ногами. Тому ризикувати на подачі можна лише тим, хто реально може ускладнити життя суперника, що приймає. Якщо ж небезпеки від сильної подачі мало, а при цьому половина м'ячів летить в аут, то краще весь час подавати свою стабільну подачу (слабшу, але надійну), щоб дати шанс помилитися гравцям суперника і дозволити своїм блокуючим проявити себе.

Сила і точність подачі одночасно – два складні компоненти. Деякі спортсмени подають на силу, дехто на точність. Чи є тут ініціатива гравця, чи це тренерська установка? Це питання тактики. Є різні команди: одні заточені на сильнішу подачу, інші на точнішу.

Питання в тому, що при подачі кількість помилок є досить великою. Помилки зрештою позначаються на результаті. Це природно.

Завжди намагаються подати більше подач, але нехай вони будуть меншими. Інші ризикують: подають сильніше – навиліт, максимально ускладнивши супернику цим життя.

У вирішальні моменти партій подача стає дуже важливою. У спортсмена може виникнути хвилювання. На комусь воно позначається - той подає гірше.

Інший, навпаки, робить це краще. Для нього психологічний вантаж не відіграє великої ролі, і він навіть краще грає наприкінці.

Якщо він не подавав раніше кілька разів (помилявся), а тут став подавати - звичайно, йому стає психологічно комфортніше.

Кінцівка дуже відповідальна. Отже, хтось намагається подати сильніше, бо розуміє важливість. Хтось боїться сильно подавати. Звичайно, цей момент позначається на виконанні подачі, але гірше чи краще – говорити складно.